

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci

žalobce: **T. S.**
státní příslušnost Ázerbajdžánská republika
t. č. pobytem v Pobytovém středisku Havířov,
Na Kopci 5, 735 64 Havířov – Dolní Suchá

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 13. 11. 2020 č. j. OAM-534/ZA-ZA11-ZA05-2020, o
udělení mezinárodní ochrany

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím ze dne 13. 11. 2020 č. j. OAM-534/ZA-ZA11-ZA05-2020 žalované Ministerstvo vnitra České republiky rozhodlo o neudělení mezinárodní ochrany žalobci podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). V průběhu správního řízení vzal žalovaný za objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti žalobce o mezinárodní ochranu je obava ze státních orgánů Ázerbájdžánu, neboť odmítl spolupracovat s jejich tajnými službami. Své potíže v zemi původu žalobce dával do souvislosti s křesťanskou vírou. Tyto důvody podle žalovaného nebylo však možno podřadit pod důvody taxativně vymezené v ust. § 12 písm. a), b) zákona o azylu, a jelikož žalovaný neshledal ani důvody pro udělení mezinárodní ochrany žalobci podle ust. § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu, rozhodl tak, že se mezinárodní ochrana žalobci neuděluje.
2. Žalobce proti uvedenému rozhodnutí podal včasnou žalobu, ve které žalovanému vytýkal porušení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) v ust. § 3, § 2 odst. 4 a § 50 odst. 3 a 4. Současně žalovanému vytýkal porušení ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť splňuje podmínky pro udělení azylu, a porušení ust. § 14a téhož zákona, neboť v případě návratu mu hrozí nebezpečí vážné újmy. Žalobce odkázal na to, že jako důvod své žádosti o mezinárodní ochranu uváděl křesťanské vyznání – protestanství, a že odmítl spolupracovat s ázerbájdžánskými tajnými službami, v důsledku čehož byl v zemi původu v nebezpečí. Musel čelit odebrání bytu státními orgány, nemohl svobodně nakládat se svým pozemkem a stát jej zbavil veškerých výhod jakožto bývalého policisty. Žalobce odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, příručku UNHCR a článek 9 odst. 1 písm. b) kvalifikační směrnice, podle nichž měl žalovaný posoudit, zda v jeho případě došlo s ohledem na jednotlivé události, útoky a vyhrůžky v jejich celkovém souhrnu k zásahu do lidských práv odůvodňujícímu přiznání mezinárodní ochrany. Dodal, že v žádném případě se nemohl obrátit na státní orgány, jelikož dvakrát odmítl spolupráci s tajnými službami. Když byl těmito službami naposledy kontaktován v roce 2019, a spolupráci odmítl, bylo mu na to sděleno, že když je křesťan, měl by přemýšlet o tom, že má syna, což v celkovém kontextu vyznělo jako vyhrožování. Žalobce dále odkázal na špatné lidskoprávní podmínky a na nepříznivý stav, co se týče svobody vyznání v Ázerbájdžánu. Dodal, že samotná příslušnost k náboženství může být vnímána jako pronásledování již samotným členstvím. V případě nuceného vycestování do Ázerbájdžánu by byl nucen čelit riziku vyhrožování a pronásledování ze strany tajných služeb a ponižujícímu a diskriminačnímu zacházení ze strany muslimů s ohledem na své křesťanské vyznání. Žalobce se domáhal zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.
3. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné.
4. Krajský soud vycházel z napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 11. 2020 č. j. OAM-534/ZA-ZA11-ZA05-2020 a z obsahu připojeného správního spisu žalovaného téhož čísla jednacího a poté dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Při řízení o žalobě žalobce vycházel přitom krajský soud z ust. § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní

řád správní (dále jen „s. ř. s.“) a ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době rozhodování žalovaného, přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).

5. Z hlediska skutkových zjištění vyplývajících z připojeného správního spisu žalovaného vzal v daném případě krajský soud za prokázáno, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 18. 8. 2020. Při poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že je státním příslušníkem Ázerbájdžánské republiky, jeho náboženským přesvědčením je protestanství, není členem žádné politické strany a politicky se neangažoval. Je ženatý a jeho manželka N. S. je rovněž žadatelkou o mezinárodní ochranu společně se synem. Dne 30. 11. 2019 odletěli z Baku do Prahy, poté dva dny bydleli v hotelu a vlakem odjeli do Spolkové republiky Německo, kde požádali o mezinárodní ochranu a kde pobývali až do 18. 8. 2020, kdy byli transferováni na základě Dublinu do České republiky. Jako důvody žádosti o mezinárodní ochranu žalobce uvedl, že je věřící od roku 1992, začal věřit na Ježíše; tenkrát v Ázerbájdžánu probíhala válka s Arménií a protože pracoval jako policista a odmítl uposlechnout rozkazu, aby se účastnil války v Karabachu, státní moc jej označila za vlastizráce. Je křesťan a nemůže zabíjet lidi, použít proti nim zbraně. Dne 21. 8. 2020 byl s žalobcem proveden pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Při něm žalobce uvedl, že do roku 1992 pracoval u policie. Absolvoval vojenskou službu a měl se účastnit války o Náhorní Karabach. Protože do války nechtěl, od roku 1992 do roku 1993 se schovával; byl pronásledován kvůli své víře. Když v roce 1994 válka skončila, pracoval jako ochranka na americké ambasádě a poté na finském konzulátu, kde působil rovněž jako ochranka v letech 1996 až 2001. V roce 1997 byl kontaktován KGB, nabídli mu tehdy spolupráci, aby je informoval ohledně toho, co se děje na finském konzulátu. Tuto nabídku žalobce odmítl a od roku 2001 pracoval pro organizaci Greater Grace, jednalo se o charitativní organizaci, kde učil a zároveň se vzdělával ohledně náboženství. Žalobce dále uvedl, že jej stát zbavil všech výhod jakožto bývalého policistu a v roce 2013 ministerstvo vnitra přispělo k tomu, že přišel o byt, o který se soudil pět let bez výsledku. V roce 1992 konvertoval ke křesťanství, do té doby vyznával islám. V zemi původu chodil v Baku do kostela, jedná se o církev Greater Grace, která sídlí ve Spojených státech a v Ázerbájdžánu je na ni pohlíženo jako na výzvědnou organizaci. Jejím prvním pastorem byl Fin, kterému důvěřovali, avšak dnes je tento pastor spolupracovníkem KGB. O svých problémech kvůli víře uvedl, že byl označen za zrádce a odňali mu výhody náležející k výkonu práce policisty. Nezákonně jej odhlásili z jeho bytu a žalobce se už nedokáže zapsat jako spoluvlastník. K dotazu, kdo jej označil za zrádce, uvedl, že policie, prokuratura a všechny bezpečnostní orgány. Označili jej za zrádce muslimské víry. Od policie odešel v roce 1992 kvůli neuposlechnutí rozkazu, aby jel do války v Karabachu; když rozkaz odmítl, dostal vyhazov. V letech 1994 – 1995 pracoval na americké ambasádě a poté jej pozvala misionářka z Finska, aby pokračoval na finském konzulátu. Tam žalobce pracoval v letech 1996 – 2001 a tehdy jej oslovili lidé z KGB, aby jim donášel informace o tom, co se na finském konzulátu děje. Zajímalo je, jací cizinci nebo podnikatelé navštěvují tento konzulát. Žalobce to odmítl s tím, že Finové pomáhají Ázerbájdžáncům. Pracovníci KGB tehdy reagovali na to přátelsky a řekli mu, že na ně má telefonní číslo a že jim má zavolat. Podruhé žalobce kontaktovali v roce 2019, kdy žalobce působil jako technický ředitel u jednoho Turka v restauraci. Muž ze státní

bezpečnosti chtěl po něm informace o tom, kdy chodí turecký velvyslanec do restaurace, což žalobce odmítl. Dotyčný mu sdělil, že když je křesťan, měl by popřemýšlet o tom, že má syna. Žalobce to vnímal jako vyhrožování. Informoval o tom svoji manželku a začali plánovat odjezd do Německa. Adresu dotyčné restaurace si už nevybavuje a zmíněným mužem tam byl kontaktován v květnu 2019. Dále byl při pohovoru žalobce dotazován ke svému tvrzení, že přišel v roce 2013 díky ministerstvu vnitra o svůj byt. Uvedl, že v bytě, kde měl trvalou registraci, bydlí jeho bratr, který tam má také trvalý pobyt. S bratrem jsou spolumahatelé bytu, avšak když žalobce do tohoto bytu přišel bydlet se ženou, bratr jej tam nepustil. Pohádali se a bratr mu vyhrožoval, proto se žalobce obrátil na právníka. Všechno u soudu prohráli, neboť bratr o žalobci řekl, že je křesťan a opakoval to na každém úřadě. Jeho právník vždy říkal, že jeho bratr všechny podplácel. K dotazu, jak to souvisí s ministerstvem vnitra, žalobce uvedl, že do soudního řízení je zapojena prokuratura, policie a to jsou složky ministerstva vnitra. Bratr žalobce je podplatil a vše je zkorumpované. V případě návratu by byl žalobce považován za zrádce vlasti kvůli ztrátě víry a je přesvědčen, že by byl uvězněn. Součástí správního spisu žalovaného jsou zprávy o zemi původu žalobce a to:

- informace Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) 2019 – údaje o zemi – Ázerbájdžán,
 - zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 11. 3. 2020 o dodržování lidských práv v Ázerbájdžánu za rok 2019,
 - informace Ministerstva zahraničních věcí České republiky č. j. 110178-6/2020-LPTP ze dne 21. 5. 2020 nazvaná „Křesťané a konvertité ke křesťanství“,
 - informace odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra České republiky ze dne 25. 5. 2020 o bezpečnostní a politické situaci v Ázerbájdžánu,
 - informace téhož odboru Ministerstva vnitra České republiky ze dne 9. 4. 2019 nazvaná „Křesťané v Ázerbájdžánu – demografie, legislativa, ochranné mechanismy a postavení ve společnosti“ a
 - zpráva ČTK ze dne 14. 7. 2020 nazvaná „Konflikt na hranici Arménie a Ázerbájdžánu už má nejméně 13 obětí“.
6. Podle ust. § 2 odst. 4 zákona o azylu se pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.
7. Podle ust. § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec
- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
 - b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
8. Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany

zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2, a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem nebo svého posledního trvalého bydliště.

9. Podle odst. 2 téhož ustanovení se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje
- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
 - b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
 - c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
 - d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
10. Podle žalobce žalovaný ve svém rozhodnutí pochybil v tom, že mu neudělil azyl podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu ani doplňkovou ochranu podle ust. § 14a téhož zákona. Žalobce odkázal v žalobě na důvody uváděné v průběhu správního řízení, které jej vedly k podání žádosti o mezinárodní ochranu, tedy důvody související s jeho křesťanskou vírou a s odmítnutím spolupráce s tajnými službami – KGB. Poukázal na zprávy o potlačování lidských práv v Ázerbájdžánu a na to, že žalovaný nesprávně vyhodnotil jeho obavy z pronásledování v případě návratu. Podle jeho názoru měl žalovaný jednotlivé výhrůžky a ústrky vyhodnotit v souhrnu, když navíc žalobce neměl možnost obrátit se o pomoc na státní orgány kvůli odmítnutí spolupráce s tajnými službami. Za účelem posouzení otázky postavení křesťanů v Ázerbájdžánu si žalovaný, jak bylo zjištěno z obsahu správního spisu, mj. opatřil zprávu ze dne 9. 4. 2019 pojednávající o demografii, legislativě, ochranných mechanismech a postavení křesťanů v Ázerbájdžánské společnosti. V ní se uvádí, že podle Ústavy je Ázerbájdžán sekulárním státem, který podle čl. 48 Ústavy zaručuje svobodu vyznání, a podle čl. 18 jsou všechna náboženství rovna před zákonem. Tato zpráva pojednává také o nutnosti registrace u státní rady pro práci s náboženskými organizacemi, pro jejich legální působení. Odkazuje na výroční zprávu Ministerstva zahraničních věcí USA, podle které státní úřady přistupují tolerantně k náboženským směrům považovaným za tradiční, např. židé, pravoslavní křesťané a katolíci, a naopak vláda nepokračovala v odmítání nebo zpomalování registrací menšinovým náboženským skupinám, které považovala za „netradiční“. Podrobnosti z této zprávy uvádí v odůvodnění svého rozhodnutí žalovaný spolu s informací Ministerstva zahraničních věcí České republiky ze dne 21. 5. 2020 a krajský soud ve stručnosti na tyto informace odkazuje, neboť by v podstatě opakoval jen totéž. Z těchto zpráv je dovoditelné, že v Ázerbájdžánu je ústavně garantovaná svoboda vyznání, rovnost jednotlivých náboženství před zákonem, pakliže jsou splněny požadavky jejich registrace. Žalobce svému náboženskému vyznání, tj. křesťanství, ke kterému konvertoval od islámu, přičítal své obtíže, o kterých se v průběhu řízení zmiňoval. V žalobě odkázal na to, že nemohl disponovat se svým pozemkem, což ovšem, jak ostatně vyplynulo z jeho výpovědi, nijak nesouviselo s vyznáváním křesťanství, neboť pozemek užívat nemohl z důvodu, že se na něm usídlili uprchlíci z Náhorního Karabachu. Do souvislosti s jeho náboženským vyznáním rozhodně nelze dávat ani

žalobcovy problémy týkající se tvrzené ztráty výhod policisty či toho, že v Ázerbájdžánu přišel o byt. V průběhu pohovoru vedeného k důvodům jeho žádosti o mezinárodní ochranu totiž vyplynulo, že jako policista měl nárok na peněžitou pomoc, že tyto peníze nedostával, avšak obdržel nárazovou částku v roce 2006 a poznamenal, že i o tuto částku musel bojovat, jinak by nedostal nic. Dále žalobce vypověděl, že kvůli své víře jej nezákonně odhlásili z jeho bytu. I tento problém v průběhu pohovoru dával do souvislosti se svým náboženským vyznáním a se zkorumpovaností složek ministerstva vnitra, jako je prokuratura a policie. Nicméně z pohovoru vyplynulo, že šlo o spor s jeho bratrem, se kterým byli spolumajitelé společného bytu a který mu v užívání bytu zabránil poté, kdy do tohoto bytu přišel žalobce s manželkou. Žalobce vedl za pomoci právníka s bratrem soudní spor, ve kterém byl neúspěšný, což dával do souvislosti s tím, že jeho bratr měl na úřadech říkat, že je křesťan a že mu právník sdělil, že jeho bratr všechny podplatil. Pakliže žalobce dával výsledek soudního sporu se svým bratrem o byt do souvislosti se svojí náboženskou vírou, rozhodně z toho nelze dovodit, že šlo o akt či projev náboženského pronásledování ze strany orgánů státní moci. Projevem tohoto pronásledování rozhodně nebyl ani jeho odchod od policie v roce 1992, kdy neuposlechl rozkazu odjet do Karabachu s výzbrojí, kde byla válka a kdy dostal tento rozkaz jako policista. Od té doby uplynulo více než 27 let a tento důvod rozhodně nemohl být důvodem pro opuštění Ázerbájdžánu. Dle názoru krajského soudu ani jeden ze shora uváděných důvodů žádosti žalobce o mezinárodní ochranu nelze hodnotit jako důvod pro udělení azylu ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, tedy proto, že by mohl být hodnocen jako strach z pronásledování z důvodů náboženského vyznání. Tyto důvody rozhodně nelze uznat za pronásledování „na kumulativním základě“, jak bylo žalobou namítáno.

11. Další žalobní námitkou žalobce bylo to, že v případě nuceného návratu do Ázerbájdžánu by byl nucen čelit riziku vyhrožování a pronásledování ze strany lidí z tajných služeb. V průběhu pohovoru se k tomuto problému žalobce vyjádřil tak, že o spolupráci s těmito tajnými službami, údajně KGB, byl poprvé požádán v roce 1997, což odmítl, aniž by následně měl z toho nějaké potíže. Podruhé do kontaktu přišel s mužem ze státní bezpečnosti koncem května 2019, kdy po něm byly žádány informace ohledně tureckého velvyslance, který navštěvoval restauraci, kde žalobce pracoval. Žalobce i tentokrát spolupráci odmítl a dotyčný mu měl sdělit, že když je křesťan, měl by přemýšlet o tom, že má syna. Nicméně žalobce k uvedenému dále dodal, že žádné problémy až do opuštění Ázerbájdžánu v listopadu 2019 neměl. Není možno proto přisvědčit žalobní námitce hrozby vážné újmy ve smyslu ust. § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu, pro kterou by žalobci měla být udělena doplňková ochrana.
12. Krajský soud nemůže přisvědčit ani žalobním námitkám týkajícím se údajného porušení jednotlivých ustanovení správního řádu. Vytýkaná porušení správního řádu byla uvedena v žalobě toliko obecně a bez jakékoliv další konkretizace, tedy nepřezkoumatelným způsobem. Nicméně k tomu krajský soud dodává, že z obsahu správního spisu žádná porušení správního řádu nevyplývala; žalovaný si pro své rozhodnutí opatřil dostatek zjištění a skutečností, jednak podáním základních údajů k žádosti o mezinárodní ochranu a podrobně provedeným pohovorem s žalobcem k této

žádosti včetně potřebných informací o zemi původu žalobce a na tato zjištění učinil příslušné právní závěry.

13. Se zřetelem k výše uvedenému krajský soud žalobu žalobce jako nedůvodnou v souladu s ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl, přičemž v této věci rozhodl rozsudkem bez jednání se souhlasem účastníků řízení podle ust. § 51 odst. 1 s. ř. s.
14. Žádnému z účastníků nepřiznal soud právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce v řízení úspěch neměl a žalovanému žádné prokazatelné náklady v souvislosti s tímto řízením nevznikly (ust. § 60 odst. 1 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení.

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 8. 3. 2021

JUDr. Petr Indráček
samosoudce